
Vergaderjaar 2024–2025

---

36 625 VII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	6
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
3	Beleidsartikelen	9
3.1	Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie	9
3.2	Artikel 2. Nationale veiligheid	11
3.3	Artikel 3. Woningmarkt	12
3.4	Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	16
3.5	Artikel 5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet	19
3.6	Artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	22
3.7	Artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	26
3.8	Artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	29
3.9	Artikel 14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	31
4	Niet-beleidsartikelen	32
4.1	Artikel 11. Centraal apparaat	32
4.2	Artikel 12. Algemeen	35
4.3	Artikel 13. Nog onverdeeld	36
5	Agentschappen	37
5.1	Rijksvastgoedbedrijf (RVB)	37

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII);
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

M.C.G. Keijzer

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2024. De tweede suppletoire begroting is opgebouwd vanaf de stand ontwerpbegroting 2024 (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 1](#)).

De stand van de vastgestelde begroting 2024 is inclusief het amendement van de leden Nijboer en Grinwis (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 14](#)), het amendement van het lid Sneller (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 18](#)), het amendement van de leden Grinwis en Peter de Groot (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 25](#)) het amendement van het lid Boulakjar (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 26](#)), het amendement van het lid Beckerman (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 29](#)), het amendement van de leden Inge van Dijk en van der Graaf (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 30](#)) en het amendement van de leden Sneller en Rahimi (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 57](#)).

De stand eerste suppletoire begroting laat de stand zien zoals deze bij de eerste suppletoire begroting is gepresenteerd (Kamerstukken II 2023/24, [36550 VII, nr. 1](#)). Middels de suppletoire begroting september (Kamerstukken II 2024/25, [36613 VII, nr. 1](#)) is de stand na de eerste suppletoire begroting aangepast.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2024

Artikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale Veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.

De in de tabel budgettaire gevolgen van beleid gepresenteerde budgetflexibiliteit (percentage juridisch verplicht) is de stand per 21 oktober 2024.

Overzicht coronamaatregelen

Tabel 2 Extracomptabele tabel coronamaatregelen (bedragen x € 1.000)					
Artikelnummer	naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2024	Bedrag uitgaven 2024	Bedrag ontvangsten 2024	Relevante Kamerstukken
1	Inkomstenderving waterschappen	3.362	3.362	0	(Kamerstukken II 2023/24, 36550 VII, nr. 2)
Totaal		3.362	3.362	0	

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2024
Vastgestelde begroting 2024¹		11.395.030
Stand 1^e suppletoire begroting 2024		11.935.553
Stand suppletoire begroting september 2024		11.543.263
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Bijdrage Defensie aan AIVD	2	7.992
2) Flexwoningen RVB	3	- 12.500
3) Overboekingen naar het btw-compensatiefonds	3 en 4	- 58.379
4) Desaldering subsidie DUMAVA	4	10.400
5) Retour subsidie verduurzaming MKB	4	9.000
6) Terugstorting Informatiepunt leefomgeving	5	4.916
7) Desaldering voor uitgaven Europese open data	6	11.053
8) Diverse desalderingen artikel 9	9	9.800
9) Desaldering ontvangsten RVIHH	11	13.858
10) Desaldering DVA SSO's	11	7.406
11) Diverse mutaties	div	19.347
Stand 2^e suppletoire begroting 2024		11.566.156

1 Inclusief de amendementen Kamerstukken II 2023/24 36410 VII nrs 14, 18, 25, 26, 29, 30 en 57).

Toelichting

1) Dit betreft de verrekening tussen het ministerie van BZK en het ministerie van Defensie van de jaarlijkse bedrijfsvoeringskosten van de diensten AIVD en MIVD. Voor 2024 ontvangt de AIVD € 8,0 mln. vanuit het ministerie van Defensie.

2) De plaatsing van door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ingekochte flexwoningen duurt langer dan verwacht, waardoor € 12,5 mln. aan uitgaven niet in 2024 zal plaatsvinden maar in 2025. Daarom worden de uitgaven in 2024 verlaagd.

3) Op artikel 3 en 4 zijn er diverse overboekingen naar het ministerie van Financiën voor het btw-compensatiefonds. De gemeenten en provincies worden uit het btw-compensatiefonds gecompenseerd voor een belangrijk deel van de door hen betaalde omzetbelasting.

4) Dit betreft de terugvorderingen (€ 10,4 mln.) voor de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA). De oorzaken zijn onder andere aanvragen die niet tot afronding komen, aanvragen die achteraf niet voldoen en intrekkingen van aanvragen. Deze terugvorderingen worden gedesaldeerd en zo opnieuw ingezet voor de regeling DUMAVA.

5) De grootste post betreft de resterende middelen (€ 9 mln.) voor de Subsidieregeling Verduurzaming MKB (SVM), die van de begroting van het ministerie van Economische Zaken overgeboekt worden naar de begroting van BZK. De middelen worden toegevoegd aan het ontzorgingsprogramma MKB.

6) De Tactische Beheerorganisatie (TBO) heeft € 4,9 mln. teruggestort van de bijdrage aan het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) bij Rijkswaterstaat. Deze bijdrage aan IPLO verliep eerst via TBO, maar wordt nu direct vanuit de begroting overgemaakt. Deze ontvangsten worden via een desaldering toegevoegd aan het budget van de instrumenten bijdrage aan ZBO's/RWT's en bijdrage aan agentschappen.

7) Er worden middelen gereserveerd in het geval het Europese Hof van Justitie overgaat tot vaststelling van een forfaitaire som vanwege de te late omzetting van de Europese Open Data Richtlijn in Nederlandse wetgeving. Deze mogelijke tegenvaller wordt voor een deel gedekt door de desaldering van meerontvangsten op artikel 6.

8) De kosten zijn dit jaar hoger dan verwacht, doordat er aanslagen uit voorgaande jaren zijn ontvangen en gemeentelijke tarieven zijn verhoogd in verband met stijgende WOZ-waardes. De hogere uitgaven worden gedekt door de meerontvangsten op artikel 4, een meevaller op artikel 3 en door de herbestemming van LPO-middelen.

9) Er zijn hogere uitgaven (€ 13,9 mln.) dan eerder geraamd voor de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RVIHH, voorheen Doc-Direct). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

10) Er zijn hogere uitgaven dan eerder geraamd voor de dienstverlening aan de baten-lastenagentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

Tabel 4 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2024
Vastgestelde begroting 2024		630.989
Stand 1e suppletoire begroting 2024		927.289
Stand suppletoire begroting september 2024		1.034.026
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Desaldering meerontvangsten	4	6.300
2) Desaldering subsidie DUMAVA en SAH	4	13.200
3) Terugstorting Informatiepunt leefomgeving	5	4.916
4) Desaldering meerontvangsten GDI	6	10.848
5) Desaldering pachtgelden	9	5.206
6) Ontvangsten benzineveilingen	9	29.736
7) Ontvangsten verkoop bodemmateriaal	9	10.486
8) Desaldering ontvangsten RVIHH	11	13.858
9) Desaldering DVA SSO's	11	7.406
10) Desaldering OBF	11	2.500
11) Diverse mutaties	div	13.663
Stand 2e suppletoire begroting 2024		1.152.145

Toelichting

- 1) Een deel van de meerontvangsten op artikel 4 (€ 6,3 mln.) wordt via een desaldering op artikel 9 gebruikt ter dekking van de tegenvaller op de relatief veel aanslagen voor zakelijke lasten.
- 2) Dit betreft de terugontvangsten op de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA, € 10,4 mln.), en de terugontvangsten op de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (SAH, € 2,8 mln.). Via een desaldering worden beide ontvangsten toegevoegd aan het budget van DUMAVA en SAH en zo opnieuw ingezet voor de regelingen.
- 3) De bijdrage verlening aan het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) bij Rijkswaterstaat verliep eerder via de Tactische Beheerorganisatie (TBO), maar wordt nu direct vanuit de begroting overgemaakt. TBO heeft het voorschot aan IPLO terugbetaald aan BZK, totaal € 4,9 mln. Deze ontvangsten worden via een desaldering toegevoegd aan het budget van de instrumenten bijdrage aan ZBO's/RWT's en bijdrage aan agentschappen.
- 4) De meerontvangsten van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) worden gedesaldeerdd en ingezet voor het geval het Europese Hof van Justitie overgaat tot vaststelling van een forfaitaire som, vanwege de te late omzetting van de Europese Open Data Richtlijn in Nederlandse wetgeving.
- 5) Er zijn € 5,2 mln. meeropbrengsten uit kortlopende pachtcontracten. De ontvangsten daarvan worden ingezet om nieuwe gronden aan te kunnen kopen.
- 6) Dit betreft € 30 mln. aan meerontvangsten, doordat de veiling van benzinstations langs Rijkswegen meer heeft opgebracht dan geraamd.
- 7) Er zijn circa € 10 mln. aan meerontvangsten voor bodemmaterialen.
- 8) Er zijn hogere uitgaven (€ 13,9 mln.) dan eerder geraamd voor de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RVIHH, voorheen Doc-Direct). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerdd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.
- 9) Er zijn hogere uitgaven (€ 7,4 mln.) dan eerder geraamd voor de dienstverlening aan de baten-lastenagentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerdd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.
- 10) De Organisatie voor Bedrijfsvoering en Financiën (OBF) heeft meer inkomsten uit opdrachten met betrekking tot de financiële dienstverlening aan de SSO's en door verdere centralisatie van financiële dienstverlening. Dit brengt ook hogere uitgaven met zich mee (€ 2,5 mln.). De extra uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerdd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Openbaar bestuur en democratie (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	597.143	110.082	707.225
Uitgaven	549.301	- 1.879	547.422
1.1 Bestuur en regio	370.404	72	370.476
<i>Subsidies (regelingen)</i>	23.743	180	23.923
POK - Multiproblematiek	1.510	0	1.510
POK - Antidiscriminatie	509	0	509
Oorlogsgravenstichting	4.088	0	4.088
Bestuur en regio	3.987	190	4.177
POK - Basisinfrastructuur	11.780	0	11.780
Regio Deals	100	- 40	60
Werk aan Uitvoering	1.769	0	1.769
Versterken rechtsstaat	0	30	30
<i>Opdrachten</i>	5.603	- 177	5.426
POK - Multiproblematiek	528	- 27	501
Bestuur en regio	3.095	- 185	2.910
POK - Antidiscriminatie	383	0	383
Regio Deals	287	65	352
Versterken rechtsstaat	341	- 30	311
Antidiscriminatie	969	0	969
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	590	- 25	565
Diverse bijdragen	141	0	141
Regio Deals	449	- 25	424
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	339.226	0	339.226
Groeiopgave Almere	10.006	0	10.006
Evides	1.250	0	1.250
Regio Deals	324.600	0	324.600
Gemeenten	3.362	0	3.362
Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme	8	0	8
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	80	4	84
Bijdragen internationaal	80	0	80
NCDR	0	4	4
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.062	90	1.152
RWS	962	0	962
Diverse bijdragen	100	90	190
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	100	0	100
POK - Multiproblematiek	100	0	100
1.2 Democratie	178.897	- 1.951	176.946
<i>Subsidies (regelingen)</i>	49.715	4.068	53.783
Politieke partijen	32.340	1.826	34.166
Comité 4/5 mei	133	- 26	107
ProDemos	9.779	0	9.779
Verbinding inwoner en overheid	504	728	1.232
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	3.143	70	3.213
Weerbaar bestuur	3.136	1.770	4.906

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettaire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettaire begroting (2)	Stand 2e supplettaire begroting (3) = (1) + (2)
St Thorbeckeleerstoel	480	- 100	380
Decentrale politieke partijen	200	- 200	0
<i>Opdrachten</i>	<i>18.630</i>	<i>- 8.133</i>	<i>10.497</i>
Verbinding inwoner en overheid	11.549	- 5.522	6.027
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	558	0	558
Weerbaar bestuur	6.523	- 2.611	3.912
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>7.413</i>	<i>944</i>	<i>8.357</i>
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	7.413	944	8.357
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>1.085</i>	<i>630</i>	<i>1.715</i>
Diverse bijdragen	1.085	630	1.715
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>101.416</i>	<i>540</i>	<i>101.956</i>
Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid	101.416	540	101.956
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>638</i>	<i>0</i>	<i>638</i>
Dienst Publiek en Communicatie	638	0	638
Ontvangsten	14.765	3.160	17.925

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 6 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 1

	2024
juridisch verplicht	58%
bestuurlijk gebonden	41%
beleidsmatig gereserveerd	1%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 1 is 58% juridisch verplicht.

1.2 Democratie

Opdrachten

Verbinding inwoner en overheid

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van middelen om de middelen voor verschillende programma's zoals weerbaar bestuur, verbinding inwoner en overheid en politieke ambtsdragers op het juiste instrument te verantwoorden. Zo worden middelen ingezet voor inkomensoverdrachten politieke ambtsdragers naar aanleiding van de kabinetswissel.

Ontvangsten

De verwachte meerontvangsten op verschillende onderdelen zijn gededald, zodat deze onder andere ingezet kunnen worden voor inkomensoverdrachten politieke ambtsdragers naar aanleiding van de kabinetswissel.

3.2 Artikel 2. Nationale veiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Nationale veiligheid (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	496.381	30.018	526.399
Uitgaven	496.381	7.018	503.399
Apparaatsuitgaven	477.650	7.018	484.668
Programmauitgaven	18.731	0	18.731
2.0 Nationale veiligheid	18.731	0	18.731
<i>Geheim</i>	<i>18.731</i>	<i>0</i>	<i>18.731</i>
AIVD geheim	18.731	0	18.731
Ontvangsten	17.214	0	17.214

Toelichting

Van het totale uitgavenbudget op artikel 2 is 100% juridisch verplicht.

Uitgaven

Apparaatsuitgaven

Dit betreft voornamelijk de verrekening tussen het ministerie van BZK en het ministerie van Defensie voor de jaarlijkse bedrijfsvoeringskosten van de diensten AIVD en MIVD. Voor 2024 ontvangt de AIVD € 8,0 mln. vanuit het ministerie van Defensie. Verder is er een overboeking naar het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) van € 1,0 mln. voor de bijdrage van de AIVD voor kennisopbouw door TNO. De bijdrage wordt via JenV overgemaakt naar het ministerie van Economische Zaken.

3.3 Artikel 3. Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Woningmarkt (bedragen x € 1.000)			
Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	7.350.481	- 48.603	7.301.878
Uitgaven	7.067.971	- 55.103	7.012.868
3.1 Woningmarkt	5.931.439	- 5.354	5.926.085
<i>Subsidies (regelingen)</i>	107.992	- 10	107.982
Betaalbare Koopwoningen Starters	70.000	0	70.000
Bevordering eigen woningbezit	9.700	0	9.700
Stimuleringsmiddelen wooncoöperaties	44	0	44
Ouderenhuisvesting	20.076	0	20.076
Woningmarkt	8.172	- 10	8.162
<i>Opdrachten</i>	86.657	- 334	86.323
WSW risicovoorziening	11.078	0	11.078
NHG risicovoorziening	70.072	0	70.072
Woningmarkt	5.507	- 334	5.173
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.688.825	0	5.688.825
Huurtoeslag	5.688.825	0	5.688.825
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.621	0	3.621
Woningmarkt	3.621	0	3.621
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	14.355	- 1.025	13.330
Grote gezinnen	3.000	0	3.000
Uitvoeringskosten Wetsvoorstellen Regie en Betaalbare Huur	1.192	- 1.142	50
Caribisch Nederland	9.100	0	9.100
Opvang Evacuees	1.063	117	1.180
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	28.514	- 3.985	24.529
Dienst van de Huurcommissie	28.514	- 3.985	24.529
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	1.475	0	1.475
Financiën (IXB)	356	0	356
Infrastructuur en Waterstaat (XII)	1.119	0	1.119
3.3 Woningbouw	1.136.532	- 49.749	1.086.783
<i>Subsidies (regelingen)</i>	2.701	70.200	72.901
Woningbouw	2.701	200	2.901
Binnenstedelijke Transformatiefaciliteit	0	70.000	70.000
<i>Opdrachten</i>	17.696	- 4.458	13.238
Woningbouwimpuls	125	100	225
Volkshuisvestingsfonds	1.365	200	1.565
Woningbouw	1.708	307	2.015
Tijdelijke uitvoeringsorganisatie	8.180	- 170	8.010
Grootschalige woningbouwgebieden	318	1.105	1.423
Uitvoeringskracht woningbouw	6.000	- 6.000	0
<i>Storting/onttrekking begrotingsreserve</i>	122.288	585	122.873
Herplaatsingsgarantie	122.288	585	122.873
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	0	200	200
CBS	0	200	200
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	911.518	- 98.588	812.930
Flexpools	41.852	- 5.510	36.342
Woningbouwimpuls	305.984	- 21.364	284.620

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletioire begroting (2)	Stand 2e suppletioire begroting (3) = (1) + (2)
Volkshuisvestingsfonds	293.996	29.706	323.702
Opvang Evacuees	165	- 165	0
Woondeals	10.000	- 1.228	8.772
Grootschalige woningbouwgebieden	61.371	- 10.476	50.895
Versnelling huisvesting	131.552	- 95.751	35.801
Overlooplocaties	46.520	- 5.300	41.220
Start-bouwimpuls	78	0	78
Studentenwoningenstartbouwimpuls	20.000	11.500	31.500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>82.329</i>	<i>- 17.688</i>	<i>64.641</i>
RVO	5.316	- 5.188	128
RVB	65.909	- 12.500	53.409
Grootschalige Rijksprojecten	11.104	0	11.104
Ontvangsten	620.872	2.825	623.697

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 9 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 3

	2024
juridisch verplicht	94%
bestuurlijk gebonden	5%
beleidsmatig gereserveerd	1%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 3 is 94% juridisch verplicht.

Uitgaven

3.1 Woningmarkt

Bijdrage aan agentschappen

Dienst van de Huurcommissie

Er valt € 3,9 mln. vrij vanwege de invoering van de Wet betaalbare huur. De wet is ingegaan per 1 juli 2024 en daarom is de compensatie voor latere ingang van de wet niet nodig.

Subsidies

Binnenstedelijke Transformatiefaciliteit

Er wordt € 70 mln. toegevoegd aan de Transformatiefaciliteit. Deze faciliteit ondersteunt de transformatie van woningen via een lening voor de plan- en ontwikkelingsfase van transformatieprojecten. De beschikbare middelen voor de faciliteit zijn op dit moment uitgeput. Met de extra € 70 mln. kan het fonds, naar verwachting, tot aan het eind van de looptijd tot 2032 voldoende revolveren. Dit wordt gedekt uit de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen.

Bijdrage aan medeoverheden

Flexpools

Dit betreft een overboeking van € 5,8 mln. naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw behorend bij de Flexpoolregeling.

Woningbouwimpuls

Dit betreft een overboeking van € 15,4 mln. naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw voor de zesde tranche van de regeling Woningbouwimpuls.

Daarnaast wordt circa € 6,0 mln. ingezet als dekking voor het Volkshuisvestingsfonds.

Volkshuisvestingsfonds

Er wordt circa € 35,9 mln. toegevoegd aan de vierde tranche van het Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet voor de herstructurering van de particuliere woningvoorraad in kwetsbare gebieden om de leefbaarheid en veiligheid te bevorderen. Dit wordt gedekt uit niet-uitgeputte woningbouwmiddelen op diverse budgetten.

Daarnaast betreft dit een overboeking van circa € 6,3 mln. naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw voor de derde tranche van het Volkshuisvestingsfonds.

Grootschalige woningbouwgebieden

Dit betreft een overboeking van € 10,5 mln. naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw behorende bij grootschalige woningbouw.

Uitvoeringskracht woningbouw

Er vinden diverse reallocaties plaats om de middelen voor uitvoeringskracht en versnelling in het woningbouwdomain op het juiste instrument te verantwoorden (€ 2,2 mln.).

Daarnaast wordt € 3,8 mln. ingezet als dekking voor het Volkshuisvestingsfonds.

Versnelling huisvesting

De stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen wordt niet uitgeput. Er zijn minder aanvragen gedaan door gemeenten bij de regeling, circa € 36 mln. aan middelen zijn toegekend aan flex- en transformatieprojecten. Het budget was in totaal € 132 mln. in 2025. Hiervan wordt € 95 mln. ingezet als dekking voor de Transformatiefaciliteit, de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen voor Studentenhuisvesting en het Volkshuisvestingsfonds.

Studentenwoningstartbouwimpuls

Er wordt circa € 11,5 mln. ingezet voor de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen voor studentenhuisvesting. Voor de recentste tranche van de RHA voor studentenwoningen was € 20 mln. beschikbaar. Met deze aanvullende middelen wordt voldaan aan alle aanvragen (in totaal circa € 31,5 mln.). Dit wordt gedekt uit de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen.

Bijdrage aan agentschappen

RVB

De plaatsing van door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ingekochte flexwoningen duurt langer dan verwacht, waardoor minimaal € 12,5 mln. aan uitgaven niet in 2024 zullen plaatsvinden maar in 2025. Daarom worden de uitgaven in 2024 verlaagd.

Ontvangsten

Dit betreft een terugvordering van € 2,8 mln., omdat een aantal woningbouwprojecten na aanpassingen (deels) niet meer voldoen aan de eisen van de verschillende woningbouwregelingen. Via deze ontvangst worden de middelen via een desaldering weer aan het budget voor het Volkshuisvestingsfonds toegevoegd.

3.4 Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwiteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwiteit (bedragen x € 1.000)

Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.791.406	45.569	1.836.975
Uitgaven	1.474.841	- 120	1.474.721
4.1 Energietransitie en duurzaamheid	1.452.526	97	1.452.623
<i>Subsidies (regelingen)</i>	529.377	10.598	539.975
Subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen	7.670	0	7.670
Nationaal Isolatie Programma	227	- 227	0
Energiebesparing Koopsector	22.050	800	22.850
Kennis- en innovatieprogramma emissiearme bouwproducten (stikstof)	3.700	- 393	3.307
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	310.636	8.507	319.143
Energietransitie en duurzaamheid	26.077	- 889	25.188
Renovatieversneller	24.198	0	24.198
SAH	12.800	2.800	15.600
Warmtefonds	93.000	0	93.000
Nationaal Groeifonds	27.646	0	27.646
Ontzorgen Vereniging van Eigenaren	1.373	0	1.373
<i>Opdrachten</i>	7.617	- 1.055	6.562
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	3.118	- 550	2.568
Energietransitie en duurzaamheid	4.499	- 505	3.994
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	338	524	862
Energietransitie en duurzaamheid	338	524	862
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	859.541	- 8.955	850.586
Aardgasvrije wijken	0	154	154
Ventilatie in scholen	1.282	0	1.282
Nationaal Isolatie Programma (Lokale aanpak woningisolatie)	722.922	- 9.773	713.149
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	60.062	8.730	68.792
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	11.800	- 765	11.035
Nationaal Isolatie Programma (Soortenmanagement)	58.000	- 7.269	50.731
Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe	4.500	- 32	4.468
Nationaal Groeifonds	975	0	975
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	54.058	580	54.638
RVO (Uitvoering Energieakkoord)	2.084	- 1.875	209
Dienst Publiek en Communicatie	2.100	0	2.100
RVO (Energietransitie en duurzaamheid)	37.681	2.455	40.136
RVB	9.240	0	9.240
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	2.952	0	2.952
Nationaal Groeifonds	1	0	1
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	1.595	- 1.595	0
EGO (innovatie)	1.595	- 1.595	0
4.2 Bouwregelgeving en bouwkwiteit	22.315	- 217	22.098
<i>Subsidies (regelingen)</i>	17.607	- 1.366	16.241
Biobased bouwen	8.958	- 217	8.741
Bouwregelgeving en bouwkwiteit	8.649	- 1.149	7.500
<i>Opdrachten</i>	4.708	1.129	5.837

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	4.708	1.129	5.837
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	0	20	20
Overige bijdragen	0	20	20
Ontvangsten	2.938	20.300	23.238

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 11 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 4

	2024
juridisch verplicht	99%
bestuurlijk gebonden	1%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 4 is 99% juridisch verplicht.

Uitgaven

4.1 Energietransitie en duurzaamheid

Subsidies (regelingen)

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

Dit betreft met name de terugvorderingen (€ 10,4 mln.) voor de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA). De oorzaken zijn onder andere aanvragen die niet tot afronding komen, aanvragen die achteraf niet voldoen en intrekkingen van aanvragen. Deze terugvorderingen worden gedesaldeerd en zo opnieuw ingezet voor de regeling DUMAVA.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Aardgasvrije wijken

Dit betreft de Specifieke uitkering aan de gemeente Schiedam. De gemeente Schiedam ontvangt op grond van art. 17, tweede lid, Fvw jo. art. 4:23, derde lid, onder c, Awb een incidentele specifieke uitkering van ten hoogste € 153.020. Deze uitkering wordt verstrekt in het kader van de verduurzaming van VvE's in de wijk Groenoord. Dit betreft een aanvulling op de eerder verleende specifieke uitkering Schiedam/Bevoegdheden VvE's bij verduurzaming in 2022 van € 256.057. De gemeente draagt bij aan het verspreiden van de geleerde lessen via het Kennis- en Leerprogramma van het programma Aardgasvrije Wijken. Er is tevens € 22.000 afgedragen aan het btw-compensatiefonds.

Bijdrage aan medeoverheden

Nationaal Isolatie Programma (Lokale aanpak woningisolatie)

Dit betreft voornamelijk een overboeking naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw betreffende het Nationaal Isolatie Programma (NIP) Lokale Aanpak Isolatie (€ 10,0 mln.).

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

De grootste post betreft de resterende middelen (€ 9 mln.) voor de Subsidieregeling Verduurzaming MKB (SVM), die van de begroting van het ministerie van Economische Zaken overgeboekt worden naar de begroting van BZK. De middelen worden toegevoegd aan het ontzorgingsprogramma MKB.

Nationaal Isolatie Programma (Soortenmanagement)

Dit betreft voornamelijk een overboeking naar het btw-compensatiefonds voor de afdracht van btw betreffende NIP-Soortenmanagement voor de SPUKs Natuurvriendelijk Isoleren (€ 7,3 mln.).

Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe

Dit betreft de Specifieke uitkering aan de Provincie Groningen. De provincie Groningen ontvangt op grond van art. 17, tweede lid, Fvw jo. art. 4:23, derde lid, onder c, Awb, een incidentele specifieke uitkering van ten hoogste € 1.218.500, - exclusief btw. De BTW ter hoogte van € 31.500, wordt afgedragen en betaald via het btw-compensatiefonds. Deze middelen zijn voor de regionale uitvoeringsstructuur maatregel 29 uit 'Nij Begun'.

Om het uitwerken van maatregel 29 en het ontwikkelen van de aanpak verder te organiseren in de regio, wordt aanvullend op de bijdrage van 2023 een bijdrage aan de provincie Groningen gedaan voor extra regionale inzet. De betreffende middelen kunnen o.a. worden ingezet t.b.v. het aanstellen van een programma-manager, een programmateam en flexpool met energiecoaches, -adviseurs of -medewerkers, voor de uitvoering van maatregel 29 uit de kabinetsreactie 'Nij Begun'.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties worden met name veroorzaakt door terugontvangsten op de regeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA) (€ 10,4 mln.), terugontvangsten op de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (SAH) (€ 2,8 mln.) en (€ 0,8 mln.) op de Subsidieregeling voor verduurzaming van Vereniging van Eigenaars (SVVE). Via een desaldering worden de ontvangsten toegevoegd aan de budgetten van DUMAVA, SAH en SVVE, zodat de middelen weer kunnen worden ingezet voor deze regelingen. Verder worden de verdere meerontvangsten op dit artikel (€ 6,3 mln.) via een desaldering op artikel 9 gebruikt ter dekking van de tegenvaller op de zakelijke lasten.

3.5 Artikel 5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet (bedragen x € 1.000)			
Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	153.441	27.064	180.505
Uitgaven	153.441	4.064	157.505
5.1 Ruimtelijke ordening	62.552	- 3.215	59.337
<i>Subsidies (regelingen)</i>	2.073	- 198	1.875
Programma Ruimtelijk Ontwerp	743	0	743
Basisregistraties	581	- 41	540
Nationaal Groeifonds	100	- 100	0
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	210	- 57	153
VNG	425	0	425
Basisregistraties Ondergrond	14	0	14
<i>Opdrachten</i>	9.826	- 3.432	6.394
Programma Ruimtelijk Ontwerp	2.925	- 1.829	1.096
Basisregistratie ondergrond	1.371	- 296	1.075
Gebiedsontwikkeling	798	0	798
Geo-informatie	140	0	140
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	4.292	- 1.195	3.097
Nationaal Groeifonds	300	- 112	188
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	37.460	3.600	41.060
Kadaster (Basisregistraties)	30.027	4.382	34.409
Geo-informatie	0	35	35
Basisregistratie ondergrond	508	- 500	8
Diverse bijdragen	566	0	566
Geonovum	2.413	150	2.563
ICTU	2.840	- 546	2.294
Nationaal Groeifonds	1.106	79	1.185
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	4.133	- 948	3.185
Gebiedsontwikkeling	2.300	- 630	1.670
Nationaal Groeifonds	260	- 45	215
Basisregistratie ondergrond	73	- 13	60
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	1.500	- 260	1.240
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	9.060	- 2.237	6.823
RVB	3.687	0	3.687
RWS (Leefomgeving)	3.947	- 837	3.110
Uitvoering gebiedsontwikkeling	1.400	- 1.400	0
RIVM	26	0	26
5.2 Omgevingswet	90.889	7.279	98.168
<i>Subsidies (regelingen)</i>	5.761	225	5.986
Eenvoudig Beter	5.761	225	5.986
<i>Opdrachten</i>	2.060	- 503	1.557
Aan de Slag	1.853	- 528	1.325
Serviceteam Rijk	207	25	232
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	54.005	4.803	58.808
Kadaster	53.808	4.648	58.456
Geonovum	0	155	155
ICTU	195	0	195
Serviceteam Rijk	2	0	2

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	29.063	2.754	31.817
RWS (STR)	2.465	160	2.625
Serviceteam Rijk	1.436	255	1.691
Aan de Slag	25.162	2.339	27.501
Ontvangsten	10.931	7.694	18.625

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 13 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 5

	2024
juridisch verplicht	85%
bestuurlijk gebonden	14%
beleidsmatig gereserveerd	1%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 5 is 85% juridisch verplicht.

Uitgaven

5.1. Ruimtelijke Ordening

Opdrachten

Programma Ruimtelijk Ontwerp

Dit betreft een reallocatie van € 1,2 mln. voor de bijdrage aan het Kadaster voor het beheren, exploiteren en doorontwikkelen van de landelijke voorzieningen voor de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur (NGII) en een reallocatie van € 0,6 mln. voor de bijdrage aan de Nederlandse Organisatie voor Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) voor het beheren, exploiteren en doorontwikkelen van de Basisregistratie Ondergrond.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster (Basisregistraties)

Dit betreft een afrekening van 2023 van € 0,5 mln. voor de NGII en een reallocatie van circa € 4,0 mln. voor een bijdrage aan het Kadaster voor het beheren, exploiteren en doorontwikkelen van de landelijke voorzieningen voor de NGII. Hieronder valt ook de reallocatie vanuit het Programma Ruimtelijk Ontwerp die hierboven is toegelicht.

5.2. Omgevingswet

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster

De Tactische Beheerorganisatie (TBO) heeft € 2,8 mln. teruggestort van de bijdrage aan het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) bij Rijkswaterstaat. Deze bijdrage aan IPLO verliep eerst via TBO, maar wordt nu direct vanuit de begroting overgemaakt. Deze ontvangsten worden gedesaldeerd,

zodat de uitgaven verhoogd worden voor de opdrachtverlening door TBO aan de operationele beheerorganisaties (OBO's) Rijkswaterstaat, Kadaster en Geonovum.

Verder betreft deze mutatie onder andere de vaststelling van de bijdrage voor 2023 aan de Tactische Beheerorganisatie (TBO) voor afbouw en uitbouw Digitaal Stelsel Omgevingswet. Deze bijdrage valt € 1,1 mln. lager uit dan eerder geraamd.

Bijdrage aan agentschappen

Aan de slag

De bijdrage verlening aan het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) bij Rijkswaterstaat verliep eerder via de Tactische Beheerorganisatie (TBO), maar wordt nu direct vanuit de begroting overgemaakt. TBO heeft het voorschot aan IPLO terugbetaald aan BZK. Deze ontvangsten worden via een desaldering (€ 2,1 mln.) toegevoegd aan het budget Aan de slag.

Ontvangsten

De bijdrage verlening aan het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) bij Rijkswaterstaat verliep eerder via de Tactische Beheerorganisatie (TBO), maar wordt nu direct vanuit de begroting overgemaakt. TBO heeft het voorschot aan IPLO terugbetaald aan BZK, totaal € 4,9 mln. Deze ontvangsten worden via een desaldering toegevoegd aan het budget van de instrumenten bijdrage aan ZBO's/RWT's en bijdrage aan agentschappen. Ook wordt door TBO € 1,1 mln. teruggestort, omdat de bijdrage over 2023 voor afbouw en uitbouw van het Digitaal Stelsel Omgevingswet definitief is vastgesteld. Daarnaast hebben nog diverse kleinere vaststellingen over 2023 plaatsgevonden.

3.6 Artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	519.369	18.365	537.734
Uitgaven	523.969	18.365	542.334
6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving	91.284	12.880	104.164
<i>Subsidies (regelingen)</i>	18.005	- 3.195	14.810
Overheidsdienstverlening	18.005	- 3.195	14.810
<i>Opdrachten</i>	8.817	- 1.985	6.832
Overheidsdienstverlening	6.025	- 210	5.815
Informatiesamenleving	2.792	- 1.775	1.017
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	23.215	5.015	28.230
CBS	560	- 95	465
KvK	200	- 200	0
ICTU	19.818	5.267	25.085
Diverse bijdragen	2.637	43	2.680
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	3.174	- 2.196	978
Gemeenten	3.009	- 2.031	978
Provincies	165	- 165	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	120	14.860	14.980
Diverse bijdragen	120	14.860	14.980
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	37.915	381	38.296
RVO	3.916	- 2.357	1.559
RODI	3.818	- 612	3.206
Diverse bijdragen	125	1.846	1.971
Logius	24.614	2.018	26.632
RvIG	1.779	180	1.959
RDI	3.663	- 694	2.969
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	38	0	38
Buitenlandse Zaken (V)	38	0	38
6.5 Identiteitsstelsel	37.797	4.915	42.712
<i>Opdrachten</i>	703	0	703
Identiteitsstelsel	703	0	703
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.451	- 3.161	290
Diverse bijdragen	290	0	290
ICTU	3.161	- 3.161	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	1.012	1.888	2.900
Gemeenten	1.012	1.888	2.900
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	32.631	6.188	38.819
RvIG	32.631	6.188	38.819
6.7 Hoogwaardige dienstverlening één overheid	59.722	- 75	59.647
<i>Subsidies (regelingen)</i>	5.262	158	5.420
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	2.118	- 503	1.615
VNG	3.144	661	3.805
<i>Opdrachten</i>	1.223	123	1.346
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	1.223	123	1.346
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	10.536	1.978	12.514

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
ICTU	7.586	1.106	8.692
CBS	116	- 62	54
KvK	873	- 23	850
Diverse bijdragen	1.961	957	2.918
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>17.427</i>	<i>0</i>	<i>17.427</i>
Gemeenten	17.427	0	17.427
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>25.274</i>	<i>- 2.334</i>	<i>22.940</i>
Logius	536	- 136	400
RvIG	13.463	- 1.543	11.920
AZ-DPC	8.496	- 520	7.976
Diverse bijdragen	2.779	- 135	2.644
6.8 Generieke Digitale Infrastructuur	335.166	645	335.811
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>8.853</i>	<i>0</i>	<i>8.853</i>
Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid	8.853	0	8.853
<i>Opdrachten</i>	<i>6.330</i>	<i>- 1.310</i>	<i>5.020</i>
Doorontwikkeling en innovatie	6.330	- 1.310	5.020
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>26.092</i>	<i>- 2.406</i>	<i>23.686</i>
KvK	6.785	0	6.785
ICTU	18.589	- 5.136	13.453
RDW	718	1.530	2.248
Diverse bijdragen	0	1.200	1.200
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>2.250</i>	<i>2.250</i>
Gemeenten	0	2.250	2.250
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>293.891</i>	<i>2.111</i>	<i>296.002</i>
Logius	267.243	1.476	268.719
RvIG	13.302	- 875	12.427
RVO	12.111	1.955	14.066
KOOP	0	60	60
RDI	753	- 305	448
Diverse bijdragen	482	- 200	282
Ontvangsten	10.927	10.848	21.775

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 15 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 6

	2024
juridisch verplicht	90%
bestuurlijk gebonden	9%
beleidsmatig gereserveerd	1%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 6 is 90% juridisch verplicht.

Uitgaven

6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving

Subsidies

Overheidsdienstverlening

Dit betreft met name een reallocatie van € 2,3 mln. om de middelen voor aanvullende inzet op het toezicht van de Netwerk- en Informatiebeveiligingsrichtlijn (NIB2) op het juiste instrument (bijdragen aan agentschappen) te kunnen verantwoorden.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft met name diverse reallocaties van de instrumenten opdrachten, bijdrage aan medeoverheden en bijdrage aan agentschappen om de bijdragen aan ICTU voor werkzaamheden op de terreinen van het NL Design team, algoritmen, i-bewustzijn, cybersecurity en AI op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

Diverse bijdragen

Er worden middelen gereserveerd in het geval het Europese Hof van Justitie overgaat tot vaststelling van een forfaitaire som vanwege de te late omzetting van de Europese Open Data Richtlijn in Nederlandse wetgeving. Deze mogelijke tegenvaller wordt voor een deel gedekt door de desaldering van meerontvangsten op dit artikel en uit artikel 11. Zie ook bij de ontvangsten op dit artikel.

Bijdrage aan agentschappen

RVO

Dit betreft een reallocatie naar het instrument bijdrage aan ZBO's/RWT's om de bijdragen aan ICTU voor werkzaamheden op de terreinen van het NL Design team, algoritmen, i-bewustzijn, cybersecurity en AI op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Logius

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van het instrument opdrachten naar bijdrage aan agentschappen om de beheerwerkzaamheden door Logius voor onder andere het Basiswettenbestand en Berichten over uw Buurt op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

6.5 Identiteitsstelsel

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft met name een reallocatie van € 2,3 mln. naar het instrument bijdrage aan agentschappen (RvIG) om onder andere de bijdrage voor de invoering van het Burgerservicenummer in Caribisch Nederland op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten

Voor het inhalen van achterstanden bij de inschrijving van asielzoekers en statushouders in de Basisregistratie Personen (BRP) ontvangt BZK een bijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) van € 1 mln. Inclusief de bijdrage van JenV verstrekt BZK voor het inhalen van deze achterstanden een aanvullende bijdrage aan de gemeente Amsterdam van € 1,7 mln. en aan de gemeente Gilze en Rijen een aanvullende bijdrage van € 0,9 mln.

Bijdrage aan agentschappen

RvIG

Dit betreft een reallocatie van € 2,3 mln. van het instrument bijdrage aan ZBO's/RWT's om onder andere de bijdrage voor de invoering van het Burgerservicenummer in Caribisch Nederland op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Verder zijn er reallocaties van artikel 7 en artikel 11 gedaan voor de vervanging van de mailboxserver voor de Basis Registratie Personen (BRP) (€ 1,9 mln.).

6.8 Generieke Digitale Infrastructuur

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ICTU

Er is een reallocatie naar bijdrage aan agentschappen voor de opdracht van de migratie van het EASI-platform naar Picard bij Logius (€ 2,9 mln.), om zo de uitgaven op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Verder is er een reallocatie naar bijdrage aan medeoverheden om zo de middelen voor specifieke uitkeringen binnen het vernieuwingsbudget op het juiste instrument te kunnen verantwoorden (€ 2,3 mln.).

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten

Er is een reallocatie van bijdrage aan ZBO's/RWT's (ICTU) om zo de middelen voor specifieke uitkeringen binnen het vernieuwingsbudget op het juiste instrument te kunnen verantwoorden (€ 2,3 mln.).

Bijdrage aan agentschappen

RVO

Dit betreft voornamelijk reallocaties binnen artikel 6.8 van de instrumenten opdrachten en van bijdrage aan agentschappen (Logius), waaronder een reallocatie als gevolg van de hogere beheer- en exploitatiekosten voor de RVO.

Ontvangsten

De meerontvangsten van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) worden gedesaldeerdd en ingezet voor in het geval het Europese Hof van Justitie overgaat tot vaststelling van een forfaitaire som in verband met de te late omzetting van de Europese Open Data Richtlijn in Nederlandse wetgeving. Zie ook bij artikel 6.2 bijdrage aan (inter)nationale organisaties.

3.7 Artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	85.392	3.363	88.755
Uitgaven	79.710	3.363	83.073
7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	74.072	3.363	77.435
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>8.838</i>	<i>- 60</i>	<i>8.778</i>
Diverse subsidies	1.943	0	1.943
Overlegstelsel	1.415	0	1.415
POK - Ambtelijk Vakmanschap	67	0	67
Bedrijfsvoeringsbeleid	524	0	524
POK - Leiderschap, diversiteit en inclusie	98	- 60	38
Ondersteuning koepels implementatie Woo	863	0	863
Kwaliteit management rijksdienst	20	0	20
Compensatie Waterschappen Woo (structureel)	3.356	0	3.356
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	552	0	552
<i>Opdrachten</i>	<i>20.291</i>	<i>10</i>	<i>20.301</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	3.693	3.580	7.273
Kwaliteit management rijksdienst	5.281	- 567	4.714
Werkgeversbeleid	1.457	- 200	1.257
Informatiehuishouding	3.764	- 2.527	1.237
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening	0	86	86
POK - Ambtelijk Vakmanschap	1.479	- 625	854
POK - Staat van de Uitvoering	0	37	37
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	551	- 210	341
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	214	0	214
POK - Ondersteuning van melders van misstanden	624	- 250	374
Open Overheid	1.755	0	1.755
Adviescollege ICT	200	0	200
Personele inzet crisisopvang	0	23	23
Algemene beveiligingseisen Rijksoverheid	1.273	- 107	1.166
Digitalisering RijksInkoop	0	770	770
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>9.575</i>	<i>- 178</i>	<i>9.397</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	36	- 36	0
Bedrijfsvoeringsbeleid	1.097	95	1.192
Werkgeversbeleid	2.451	0	2.451
POK - Staat van de Uitvoering	2.228	- 427	1.801
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	0	10	10
Diverse bijdragen	3.704	180	3.884
Digitalisering RijksInkoop	59	0	59
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.084</i>	<i>1.600</i>	<i>2.684</i>
Compensatie Waterschappen Woo (incidenteel)	1.084	1.600	2.684
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>82</i>	<i>260</i>	<i>342</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	27	0	27
Werkgeversbeleid	55	0	55
Bedrijfsvoeringsbeleid	0	260	260
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>34.003</i>	<i>1.611</i>	<i>35.614</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	319	631	950

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletioire begroting (2)	Stand 2e suppletioire begroting (3) = (1) + (2)
O&P Rijk (Arbeidsmarktcommunicatie)	2.655	0	2.655
I-Functie Rijk	500	0	500
POK - Staat van de Uitvoering	197	0	197
Bedrijfsvoeringsbeleid	2.026	- 552	1.474
Werkgeversbeleid	157	0	157
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening	3.247	95	3.342
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	139	0	139
Diverse bijdragen	16.776	1.000	17.776
KOOP	4.735	0	4.735
Logius	1.730	0	1.730
Algemene beveiligingseisen Rijksoverheid	640	0	640
Digitalisering RijksInkoop	882	437	1.319
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>199</i>	<i>120</i>	<i>319</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	199	120	319
7.2 Pensioenen en uitkeringen	5.638	0	5.638
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>5.638</i>	<i>0</i>	<i>5.638</i>
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	5.638	0	5.638
Ontvangsten	93	1.443	1.536

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 17 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 7

	2024
juridisch verplicht	76%
bestuurlijk gebonden	16%
beleidsmatig gereserveerd	8%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 7 is 76% juridisch verplicht.

Uitgaven

7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Opdrachten

Bedrijfsvoeringsbeleid

De ontvangsten van Logius worden gedesaldeerd en ingezet om opdrachten te kunnen uitvoeren op het gebied van digitalisering van het rijksinkoopbeleid en bedrijfsvoeringsbeleid (€ 0,7 mln.).

Verder vindt er een reallocatie plaats van het instrument bijdrage aan agentschappen, omdat de kasschuif voor de eindfactuur van SSC-ICT in de suppletioire begroting september 2024 van het instrument opdrachten is afgeboekt in plaats van het instrument bijdrage aan agentschappen (€ 2,3 mln).

Informatiehuishouding

Er vinden reallocaties plaats naar de instrumenten bijdrage aan medeoverheden en bijdrage aan agentschappen om de uitgaven voor het programma Beter Samenwerken op het juiste instrument te kunnen verantwoorden (totaal € 2,6 mln).

Verder is er een overboeking van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de bijdrage aan het programma Beter Samenwerken (€ 2,0 mln).

Bijdrage aan medeoverheden

Compensatie Waterschappen Woo (incidenteel)

Er vinden reallocaties plaats van het instrument opdrachten om zo de middelen voor de bekostiging van de informatiehuishouding op het juiste instrument te kunnen verantwoorden (€ 1,6 mln).

Bijdrage aan Agentschappen

Diverse bijdragen

Er vinden reallocaties plaats van het instrument opdrachten naar bijdrage aan agentschappen om zo de middelen voor het programma Beter Samenwerken op het juiste instrument te kunnen verantwoorden (€ 1,0 mln).

Ontvangsten

Het betreft de ontvangsten uit de afrekening van de bevoorschotting aan Logius. Deze ontvangsten worden gedesaldeerd en de middelen worden ingezet om opdrachten te kunnen uitvoeren op het gebied van digitalisering rijksinkoopbeleid en bedrijfsvoeringsbeleid.

3.8 Artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	184.708	15.300	200.008
Uitgaven	184.708	15.300	200.008
9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting	103.563	0	103.563
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>103.563</i>	<i>0</i>	<i>103.563</i>
RVB (Bijdrage voor huisvesting Koninklijk Huis)	17.559	0	17.559
RVB (Bijdrage voor huisvesting Hoge Colleges van Staat)	66.387	3.000	69.387
RVB (Bijdrage voor huisvesting Ministerie van AZ)	7.242	- 3.000	4.242
RVB (Bijdrage voor monumenten)	4.932	0	4.932
RVB (Bijdrage voor rijkshuisvesting)	7.443	0	7.443
9.2 Beheer materiële activa	81.145	15.300	96.445
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>81.145</i>	<i>15.300</i>	<i>96.445</i>
RVB	16.380	0	16.380
RVB (Onderhoud en beheerkosten)	5.096	0	5.096
RVB (Zakelijke lasten)	54.669	11.800	66.469
RVB (Bijdrage compensatiegronden en erfpachtrechten)	5.000	3.500	8.500
Ontvangsten	129.432	45.428	174.860

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 19 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 9	
	2024
juridisch verplicht	98%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	2%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 9 is 98% juridisch verplicht.

Uitgaven

9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting

Bijdrage aan agentschappen

RVB (Bijdrage voor huisvesting Hoge College van Staat)

Er heeft een reallocatie plaatsgevonden van € 3 mln. vanuit budget voor huisvesting Algemene Zaken naar het budget voor de huisvesting van de Hoge Colleges van Staat. Deze middelen zijn bedoeld voor de tijdelijke huisvesting van het ministerie van Algemene Zaken (AZ). De kosten van de tijdelijke huisvesting zijn gerelateerd aan de renovatie van het Binnenhof en worden verantwoord op dit budget. Op het budget van de huisvesting van

AZ blijven middelen over als gevolg van vertraagde projecten en een lagere kostenrealisatie dan geraamd. Derhalve worden deze ingezet ter dekking van de kosten voor de tijdelijke huisvesting van AZ.

RVB (Bijdrage voor huisvesting Ministerie van AZ)

Dit betreft een reallocatie van € 3 mln. naar het instrument RVB (Bijdrage voor huisvesting Hoge College van Staat) om meerkosten voor tijdelijke huisvesting te dekken.

9.2 Beheer materiële activa

Bijdrage aan agentschappen

RVB (Onderhoud en beheerkosten)

Via deze regeling worden de middelen vanuit de meerontvangsten (circa € 1,7 mln.) van de pacht van het Windmolenpark Zeewolde gededuceerd en direct overgeboekt naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Dit dient ter financiering van de specifieke uitkering aan de provincie Flevoland ten behoeve van het Saneringsfonds Windpark Flevoland.

RVB (Zakelijke lasten)

De kosten zijn dit jaar hoger dan verwacht, doordat er aanslagen uit voorgaande jaren zijn ontvangen en gemeentelijke tarieven zijn verhoogd in verband met stijgende WOZ-waardes. De hogere kosten worden gedekt door de meerontvangsten op artikel 4, een meevaller op artikel 3 en door de herbesteding van LPO-middelen.

RVB (Bijdrage compensatiegronden en erfpachtrechten)

Dit jaar zijn er meer ontvangsten uit de verkoop van gronden. De ontvangsten daarvan worden ingezet om nieuwe gronden aan te kunnen kopen.

Ontvangsten

Dit betreft met name € 30 mln. aan meerontvangsten, doordat de veiling van benzinestations langs Rijkswegen meer heeft opgebracht dan geraamd. Daarnaast omvat dit circa € 10 mln. aan meerontvangsten voor bodemmaterialen. Ook zijn er € 3,5 mln. aan meeropbrengsten uit verkoop van gronden. Deze ontvangsten worden ingezet om nieuwe gronden aan te kunnen kopen. Tot slot betreft dit de meerontvangsten (circa € 1,7 mln.) aan pacht voor rijksgronden als gevolg van de ingebruikgeving van het Windmolenpark Zeewolde.

3.9 Artikel 14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité (bedragen x € 1.000)				
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	8.000	- 131	7.869
	Uitgaven	8.000	- 131	7.869
14.0	Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	8.000	- 131	7.869
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>8.000</i>	<i>- 131</i>	<i>7.869</i>
	Herdenkingscomité	8.000	- 131	7.869
	Ontvangsten	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 21 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 14	
	2024
juridisch verplicht	0%
bestuurlijk gebonden	100%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 14 is 0% juridisch verplicht.

Toelichting

Bij artikel 14 worden er geen mutaties toegelicht, omdat de mutaties in de 2e suppletoire begroting niet groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) is opgenomen in de staffel.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 11. Centraal apparaat

Tabel 22 Centraal apparaat (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	907.835	31.445	939.280
Uitgaven	908.531	31.445	939.976
11.1 Apparaat (excl. AIVD)	908.531	31.445	939.976
<i>Personele uitgaven</i>	<i>511.242</i>	<i>- 6.281</i>	<i>504.961</i>
Eigen personeel	397.026	- 1.524	395.502
Inhuur externen	104.913	- 5.158	99.755
Overige personele uitgaven	9.303	401	9.704
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>396.677</i>	<i>37.125</i>	<i>433.802</i>
Bijdrage SSO's	357.426	22.749	380.175
ICT	18.368	13.657	32.025
Overige materiële uitgaven	20.883	719	21.602
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>612</i>	<i>601</i>	<i>1.213</i>
Diverse bijdragen	612	601	1.213
Ontvangsten	195.254	26.421	221.675

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Dit betreft een reallocatie van € 4,2 mln. voor bedrijfsvoeringskosten voor BZK/VRO-personeel. De middelen worden gerealloceerd naar het instrument bijdrage SSO's, waar de bedrijfsvoeringskosten onder verantwoord worden. Deze uitgaven hebben betrekking op werkzaamheden in het kader van huisvesting, facilitair, ict-middelen, werkplek en overige.

De Organisatie voor Bedrijfsvoering en Financiën (OBF) heeft hogere uitgaven (€ 2,5 mln.) dan eerder geraamd voor de financiële dienstverlening aan de SSO's en door verdere centralisatie van financiële dienstverlening. De extra uitgaven worden doorbelast naar de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededuceerd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

Inhuur externen

Er worden middelen gereserveerd in het geval het Europese Hof van Justitie overgaat tot vaststelling van een forfaitaire som, vanwege de te late omzetting van de Europese Open Data Richtlijn in Nederlandse wetgeving. Deze mogelijke tegenvaller wordt voor een deel gedekt uit artikel 11 (€ 2,8 mln.).

Er is een reallocatie van € 1,6 mln. naar bijdrage SSO's om de verwachte uitgaven van Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH) te kunnen dekken.

Er is een reallocatie van € 1,6 mln. naar artikel 9 om de extra uitgaven van de zakelijke lasten te kunnen dekken.

Materiële uitgaven

Bijdrage SSO's

Er zijn overboekingen van de begrotingen van andere departementen van in totaal € 5,7 mln. ter dekking van de gemaakte uitgaven voor werkplekken door FMHaaglanden.

Er zijn hogere uitgaven (€ 7,4 mln.) dan eerder geraamd voor de dienstverlening aan de baten-lastenagentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededald door het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

Er is een reallocatie van € 4,2 mln. van het instrument eigen personeel om de uitgaven op bedrijfsvoeringsterrein op het juiste instrument te kunnen verantwoorden. De uitgaven hebben betrekking op werkzaamheden in het kader van huisvesting, facilitair, ict-middelen en overige.

Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH, voorheen Doc-Direct) heeft hogere uitgaven (€ 3,1 mln.) dan eerder geraamd vanwege hogere ICT uitgaven en extra gebouwkosten. De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededald door het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

ICT

Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH, voorheen Doc-Direct) heeft hogere uitgaven (€ 10,7 mln.) dan eerder geraamd vanwege nieuwe projecten en programma's van de unit Innovatie & Vernieuwing. Extra uitgaven worden doorbelast aan gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededald door het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

Ook zijn er overboekingen van de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de begroting van het ministerie van Financiën (beiden € 1,0 mln.) voor de doorontwikkeling van de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH).

Ontvangsten

Er zijn hogere uitgaven (€ 7,4 mln.) dan eerder geraamd voor de dienstverlening aan de baten-lastenagentschappen die via het kerndepartement lopen voor de dienstverleningsovereenkomsten (DVA's). De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededald door het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

Er zijn hogere ontvangsten (€ 13,9 mln.) dan eerder geraamd voor de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH, voorheen Doc-Direct), vanwege vorderingen uit 2023 en beschikbare programmagelden. De uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gededald door het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

De Organisatie voor Bedrijfsvoering en Financiën (OBF) heeft meer inkomsten (€ 2,5 mln.) uit opdrachten met betrekking tot de financiële dienstverlening aan de SSO's en door verdere centralisatie van financiële dienstverlening. Dit brengt ook hogere uitgaven met zich mee (€ 2,5 mln.), De extra uitgaven worden doorbelast aan de gebruikers. Dit leidt tot hogere ontvangsten. Deze worden gedesaldeerd waardoor het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verhoogd wordt.

4.2 Artikel 12. Algemeen

Tabel 23 Algemeen (bedragen x € 1.000)				
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	96.160	571	96.731
	Uitgaven	96.410	571	96.981
12.0	Algemeen	96.410	571	96.981
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	1.437	0	1.437
	Diverse subsidies	1.378	0	1.378
	Koninklijk Paleis Amsterdam	59	0	59
	<i>Opdrachten</i>	729	0	729
	(Inter)nationale samenwerking	199	0	199
	Diverse opdrachten	530	0	530
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	136	71	207
	Diverse bijdragen	35	71	106
	POK - BZK transparant	101	0	101
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	35.800	0	35.800
	Kwijtschelden publieke schulden	20.000	0	20.000
	Schuldregeling ex-partners	15.800	0	15.800
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	19.223	500	19.723
	Eigenaarsbijdrage	17.553	0	17.553
	POK - BZK transparant	1.661	500	2.161
	Diverse bijdragen	9	0	9
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	39.085	0	39.085
	Financiën (IXB)	39.085	0	39.085
	Ontvangsten	31.600	0	31.600

Toelichting

Bij artikel 12 worden er geen mutaties toegelicht, omdat de mutaties in de 2e suppletoire begroting niet groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen in de staffel.

4.3 Artikel 13. Nog onverdeeld

Tabel 24 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)				
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	0	0	0
	Uitgaven	0	0	0
13.0	Nog onverdeeld	0	0	0
	Nog te verdelen	0	0	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Voor artikel 13 zijn er ten opzichte van de september suppletoire begroting 2024 geen wijzigingen te melden.

5 Agentschappen

5.1 Rijksvastgoedbedrijf (RVB)

Exploitatieoverzicht

Tabel 25 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap RVB (Tweede suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)			
	(1) Ontwerpbe- groting 2024	(2) Mutaties 2e suppletore begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
Baten			
- Omzet	1.430.266	42.282	1.472.548
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	207.555	22.324	229.879
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	1.146.567	11.674	1.158.241
<i>waarvan omzet derden</i>	76.144	8.284	84.428
Rentebaten	0	8.000	8.000
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	161.613	- 43.568	118.045
Totaal baten	1.591.879	6.714	1.598.593
Lasten			
Apparaatskosten	425.510	36.355	461.865
- Personele kosten	338.736	38.261	376.997
<i>waarvan eigen personeel</i>	283.436	25.423	308.859
<i>waarvan inhuur externen</i>	55.300	12.838	68.138
<i>waarvan overige personele kosten</i>	0	0	0
- Materiële kosten	86.774	- 1.906	84.868
<i>waarvan apparaat ICT</i>	14.390	919	15.309
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	47.761	- 275	47.487
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	24.623	- 2.550	22.073
Rentelasten	88.191	- 3.042	85.149
Afschrijvingskosten	457.712	- 42.435	415.277
- Materieel	457.712	- 42.435	415.277
<i>waarvan apparaat ICT</i>	0	0	0
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	457.712	- 42.435	415.277
- Immaterieel	0	0	0
Overige lasten	620.465	30.737	651.202
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	0	0	0
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	620.465	30.737	651.202
Totaal lasten	1.591.879	21.614	1.613.493
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	0	- 14.900	- 14.900
Agentschapsdeel Vpb-lasten	0	- 100	- 100
Saldo van baten en lasten	0	- 15.000	- 15.000

Toelichting

Ontwikkeling Baten

Omzet moederdepartement en omzet overige departementen
De hogere omzet binnen het moederdepartement en overige departementen wordt veroorzaakt door een verschuiving van een project, dat voorheen onder bijzondere baten werd verantwoord en het Binnenhofprogramma waarvoor bij de Voorjaarsnota 2024 extra middelen zijn toegekend.

Rentebaten

De rentebaten worden gerealiseerd door het ontvangen van rente over de financiële middelen, die op de rekening-courant van het RVB staan. Het rentepercentage is in de loop van dit jaar behoorlijk gestegen.

Bijzondere baten

De daling van de overige baten komt voornamelijk door een aantal mutaties bij grote projecten en door mutatie OHP als gevolg van projecten die later opgeleverd worden dan gepland.

Ontwikkeling Lasten

Apparaatslasten

De hogere lasten komen vrijwel volledig voor rekening van de toegenomen apparaatslasten vanwege de nieuw afgesloten CAO Rijk 2024-2025, waarbij de hogere salariskosten een negatief effect hebben op het resultaat.

Afschrijvingskosten

De lagere afschrijvingslasten worden voornamelijk veroorzaakt doordat diverse projecten later worden opgeleverd dan gepland. Dit zorgt voor lagere afschrijvingen en doorbelastingen.

Overige lasten

De hogere overige lasten worden voornamelijk veroorzaakt door stijgende onderhoudskosten Rijk vanwege de stijging van de storings- en hogere DBFMO-lasten vanwege hogere facturatie.

Kasstroomoverzicht

Tabel 26 Kasstroomoverzicht Baten-lastenagentschap RVB (Tweede suppletioire begroting) (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletioire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletioire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	363.162	123.729	486.891
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	2.470.509	217.458	2.687.967
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 2.062.444	- 257.296	- 2.319.740
2. Totaal operationele kasstroom	408.066	- 39.838	368.228
Totaal investeringen (-/-)	- 802.562	- 109.150	- 911.712
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	10.277	10.277
3. Totaal investeringskasstroom	- 802.562	- 98.873	- 901.435
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	- 11.800	- 11.800
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 410.885	59.638	- 351.247
Beroep op leenfaciliteit (+)	802.562	109.150	911.712
4. Totaal financieringskasstroom	391.677	156.988	548.665
5. Rekening courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	360.343	142.006	502.349

Toelichting

De stand van de rekening-courant RHB per 1 januari 2024 is gebaseerd op het Jaarverslag 2023. Zowel de ontvangsten als de uitgaven bij de operationele kasstroom worden in gelijke mate beïnvloed door de voorspelde omzet op benzineveilingen, doorbelasting programmagelden BZK en programmagelden Defensie.

Operationele kasstroom

De mutatie 'totaal operationele kasstroom' wordt voornamelijk verklaard door hogere apparaatslasten vanwege de nieuwe CAO Rijk 2024-2025, lagere apparaatsdekking en stijgende onderhouds- en DBFMO-lasten.

Investeringskasstroom

Het beroep op de leenfaciliteit is voornamelijk verhoogd, vanwege drie gerealiseerde aankopen van een object. De eenmalige uitkering aan het moederdepartement is voldaan.